

el ne játsszam gondolatban
 néhány lehetőséggel.
 Semmilyen illúzióba nem ringatva
 bele magam.
 Pusztán/Merőben teoretikusan.
 Hogy a helyzet nem rózsás,
 az nem tagadható egy pillanatig sem.
 Ám hogy a jó szándékú beavatkozásnak
 még mindig megvan a maga
 (számottevő) kockázata, mert annyira
 még mindig nem cudar, mármint a helyzet
 (jöllehet hajlanék pattanásig feszült
 húrhoz hasonlítani), hogy,
 szerencsétlenül választva utat-módot-időt,
 ne lehetne sokat rontani rajta,
 az úgyszintén szem előtt tartandó.
 Más szóval: minden mérlegelendő
 mérlegelése nélkül valamely megoldás
 vagy akár csak válságenyhítés kísérlete
 csukafejes a rettentő sötétbe, sőt
 önmagunk tálcán-fölszolgálása a romlásnak.
 Remélem, nem gondolja senki, hogy a
 vészmadár huhog belőlem;
 egyszerűen csak: az én optimizmusom alap-
 pillérei: a gondos helyzetelemzés,
 körütekintés és mindhalálíg: türelem.
 Talán ha nem forrón esszük,
 a kása akár *(végeredményben)*
 fogyaszthatónak is bizonyulhat.

Micsodaaa?! Hogy lejárt az időm!?!
 Faszom hallott még ilyet!

Tar Sándor

HÁZ A TÉRKÉP SZÉLÉN

A sofőr értette a dolgát, úgy állt meg, mintha nekiment volna valaminek, kicsit meg-
 farolt közben, Mikos pedig kiesett az ajtón. Éppen a lépcsőn állt, dohányzott, le is száll-
 hatott volna, de nem így. Kihűlt szemek meredtek rá a mocskos üvegen keresztül, a ro-
 mos jármű pedig tovább iparkodott azzal a néhány emberrel, neki pedig fel kellett áll-
 nia a földről. Ha nagyon akarja, utolérte volna őket, jó futó volt, de minek? Később
 látta, hogy nem messze újra megáll a busz, fekete alakok, volt útitársai másznak ki

belőle, mint a bogarak, majd el is tűnnek hamar, de hogy hová, az rejtély maradt, hiába erőltette a szemét, semmit nem látott, csak a nap vakította. Néhány rogyant házféle rémlett szétszórtan, szinte a földbe süppedve, lehetett öt is vagy hat, pár girhes fa, bokor, kútágas. Távolabb semmi. Megfordult, arra sem. Semerre. Mint egy asztal. Úgy látszott, azok ott integetnek egymásnak, integetett ő is, de oda se figyeltek. Hálátlan népség, gondolta, pedig már majdnem megtanultak kártyázni. Megtörölte a homlokát a pólója aljával, égetett a nap, és árnyék sehol. Férgesek, dűnnyögte magában, bár volt némi lelkiismeret-furdalása, pénzt nyert tőlük, de hát ilyen a játék.

Viszont ők kezdtek, nem voltak ki, mert a kacsakezű nem játszott, akkor szóltak neki, hogyha van kedve, ő meg beszállt, azzal is telik az idő. Póló volt rajta, cipő, nadrág, aki ért hozzá, az tudja, hogy ilyen rongyban nehéz megjátszani egy sima, mezítlásas ultit, ha például hetest nem osztanak, de azért meg lehet oldani. Az elején szoktatta őket a nyeréshez, később látta, hogy figyelni sem kell nagyon, faltól falig ér az agyuk, ittak is közben, lármáztak, majd ahogy ő nyerni kezdett, egyre nagyobb lett a csend. Elöl játszottak, a sofőr fél szemmel figyelte a játékot, és egyszer azt találta mondani, hogy valaki csal, a makk tízes már kiment. Mikos akkor lassan felállt, éppen ő dobta a makk tízest, és azt mondta, motozzák meg, dobja be mindenki, ami a kezében van, és ha két lap lesz benne, akkor motozzanak meg mindenkit. Utána döntsék el, ki vezeti tovább a buszt, mert a sofőrnek erre bedagadt szemmel nem lesz érkezése, neki meg nincs jogosítványa. A többiek csak sunyítottak, de a kacsakezű is bizonygatni kezdte, hogy a makk tízes már szerinte is kiment, a sofőr pedig azt mondta, ő nem azért, neki mindegy, nem akar ő beleszólni, csak szórakozásból figyeli az egészet, az is lehet, hogy rosszul látta. Jó, dobjuk be, mondta váratlanul egy kis idéten, feketébe öltözött alak, akit Murcinak szólítottak a többiek, nem kell itt cirkuszt csinálni, de mégiscsak borzasztó, hogy itt senki nem nyer, csak Mikos. A fiatalember azt felelte, hogy ennek az lehet az oka, hogy nem tudnak játszani. Gondolkozni kell, mondta, kombinálni, majd mindjárt elmagyarázza a lényegét, de ezt most tisztázzák, mert ő meg lett gyanúsítva.

Kietlen pusztaságon araszolt a busz, piszkos porfelhőt göngyölve maga után, nyitva voltak az ajtók, úgysem esik ki senki, és legalább mozog a levegő. Két tízes volt. Makkból. Aztán egy zöld ászt találtak egy görbe, borotvátlan ember combja alatt az ülésen. Nem igaz, hebegte, nyálas csikk lógott a szája szélén, Kolompár, úgy hívták, valaki oda tette. Na jó, mondta Mikos, nekem ebből elegendem van, én nem ismerem magukat, hagyjuk a fenébe az egészet. Méregették egymást, és Mikos tudta, mire gondolnak. Ide figyeljenek, mondta, ha az ember idegenekkel ül le játszani, arra mindig számítani kell, hogy valaki csal. Nyerni akkor is lehet, csak be kell kalkulálni. Az lehet, mondta a kacsakezű, csakhogy itt nincsenek idegenek magát kivéve, a sógoromat meg ismerem, meg ismeri itt mindegyik, mi munkásemberek vagyunk. Maga itt nyert vagy hatszáz forintot. Mikos egyenként végigmérte őket, nem néztek a szemébe, aztán a zsebébe nyúlt, kivett egy marék pénzt, levett belőle egy százast, a többit rátette a kopott bőröndre. Seggfejek, mondta, visszaadtam volna úgyis, én csak játszani ültem le. Osszák el, tette hozzá később, mert nem válaszolt senki, és játsszanak tovább. Egymással. Maguk ismerik egymást, legalábbis azt hiszik. Hátrament, és a nyitott ajtó lépcsőjére állt, hogy rágyújtson. Csend lett. Később valaki elkezdte osztani a pénzt, de sehogyan sem volt jó, vita támadt, hol hangos, hol halkabb, és az istennek sem akart vége lenni. Csend, kiáltotta a sofőr, majd hátrafordult, szálljon le, mondta Mikosnak, épp elég bajt csinált. Aztán fékezett.

Mikos a húszas éveiben járt, szőke volt, magabiztos és felelőtlen, kicsit kölyökképű, mégis férfias, mint az Oroszlán jegyűek általában. Barna szemével gyanakodva nézett a világra és a világ is őrá, az arcán pedig néhány markánsan gyógyult nyom árulkodott nyugtalan természetéről. Tudomása szerint senkije, semmiye nem volt, még a neve is a másé, benti szokás szerint cserélt egy jó barátal, mielőtt kilépett a szabadságba, csak azt felejtette el tisztázni, hogy Mikos vagy Mikus, így aztán a Mikos mellett döntött, de ez nem is volt érdekes, az igazi neve az igazolványában úgylis benne van, ha valakit érdekel. Szabadulás után nyomban új életet szoktak kezdeni, ő várt vele pár napig, rögtön bele is égett néhány kisebb ügybe, már úgy volt, hogy visszatörlök, mikor találkozott Alberttel.

Albert az Albert volt, többet felesleges tudni róla, azt mondta, mikor találkoztak, hogy osonjon innen, mert nem ússza meg, ha sokáig sütteti magát itt a nappal. Ez egy kis város, de van egy búvóhely, egy telep, egy ház a térkép szélén, ad szállást, kosztot és havi húszezret, egyhavít előre. Mikosnak nem kellett kétszer mondani, rögtön azt kérdezte, mikor mehet, és hol van az a hely. Az egy libatelep, mondta Albert, akiről nem kell tudni semmit, esetleg azt, hogy nem felejt, most elmondta, melyik busszal kell menni és meddig, ott átszáll egy másikra, azzal is megy valameddig, ahol várni fogják. Jó. Mikos meg akarta csókolni a kezét, de a rőt hajú, csupa szemölcs ember nem engedte, akkor a pofádat, mondta neki a fiatalember, öreg, ennél kisebb dologért is szoptak már le embert, legalább hadd vágjam meg magam az arcomon, az lesz a te jeled. Egy A betűt, hogy Albert. Volt már egy ilyen jel a fülénél, egy nyíl, az ipacsbéli nagy szerelem emléke, de Albert azt mondta, felejtse el a rabromantikát, majd meghálálja. Ilyen ember volt.

Azért körülnézett még egy kicsit a városban, úgy gondolta, majd másnap megy, addig szórakozik egy kicsit, ha már ennyi pénze van. Snóbli. Sör. Még evett is. És persze kártyázott, de ott már nem nagyon figyelt, mert egy olyan jó kis fekete dög tette ott magát, hogy a szédülés környékezte. Nyert azért, arra vigyázott, mikor rájöttek, hogy csal, azt mondta, jó, nem erőltette a dolgot, most nem kellett, hogy egy rendőr is odasomfordáljon, menjünk ki vizelni. Kint állta a két csattanást, nem adta vissza, a pénzt igen, rendben van, mondta, de kérdezne valamit. Aztán mit? Hogy kié az a lány abban a sárga ruhában. Az egyik erre azt mondta, hogy az övé, a felesége. Jó szöveg, ismerte el Mikos, nem tudnánk megegyezni? De. Akkor ő odaadta, amit kértek, és elmentek Irmaival. De hogy az micsoda kis rüfke volt! Kérte magát, rángatózott, hogy a fiút izgassa, még sírt is, mikor kellett, jajgatott, Mikos nem tudott volna róla leszállni.

Reggel csak ő feküdt azon a rossz heverőn egyedül, a nő sehol, a dzsekije is eltűnt a maradék pénzzel, csak a sportszatyor maradt, amit az este a feje alá tett. Na jó, mondta hangosan, így szokott ez lenni. Kint, az udvari csapnál valahogy megmosakodott, de érezte, jobban kellene, alul is, mindenéből dőlt az üzekedés szaga, de ott, az udvaron nem lehetett, apró cigány kölykök álltak körül, és jól szórakoztak, egy tízévesforma takony azt hajtogatta, ő már nem szűz, meg is mutatja, ha vele megy. Kifestette a száját is, de hogy! Szájjal is, ormálishan – így mondta –, ha tetszik akarni, de Mikos elhessegette, majd a farzsebében talált egy százast meg néhány kártyalapot, amitől azonnal könnyebb lett a lelke, most pedig itt van.

De hol? Ott állt, ahol kitették, és fűtyörészve nézte, hogy volt útítársait lassan elnyeli a föld. Akkor hát itt volnék, mondta hangosan, nahát. Aztán eszébe jutott, hogy a szatyrot a buszon felejtette, hoppá, kiáltott fel, és sietni, szaladni kezdett a rozoga jármű felé a száraz, hasadozott sziken, ömlött róla a verejték, mire odaért. Nem volt már

ott senki, de tudta, hogy elől, a lökhárító alatt ki lehet nyitni az ajtót, beugrott, körül nézett, gyorsan végigment az ülések között, de nem talált semmit. Na, gondolta vidáman, lopni legalább tudnak, jó helyen járok. Arra gondolt, milyen kedélyes hely lesz ez itt, ha megtalálja valakinél, amit keres. Egy kis sporttáska volt, nem nagy szám, de régi jószág, benne egy trikója, ez-az meg az iratai. A trikóért kár. Lehet, hogy még egy vékony, fekete garbó is volt benne, de ebben nem volt biztos, maradhatott annál a másik nőnél is, az iratok meg úgysem kellenek ott, ahová menni készül. Azt mondták, várni fogják a busznál, maradjon ott, ha nem lesz ott senki. Ugyan ez nem a mai napra vonatkozott, Mikos mégis úgy látta jónak, ha ennél marad. Most nem volt itt senki. Tehát várni kell.

Leugrott, és körül nézett. Akkor hát ez az a bizonyos Láng-major. Közelről még nyomorultabbnak látszott az a pár ház, rozsdás vashordók lemezeivel javított tetők, púposodó falak, ezeréves deszkák a kerítéseken, sivárság, néhány kanyargó, rosszul kitaposott ösvény vezetett egyik háztól a másikig, száradó gízgaz, bokor. És sehol senki. Ilyen nincs. Legalább hat emberrel utazott, kártyázott velük, nem nyelhetette el őket a föld. Az első kapu kilincsen többször is átcsavart láncot látott belül, az udvaron korszak kutya ült, és őt nézte, füttventett neki, semmi. Valahonnan mintha sírást hallott volna, dörögő hanggal vegyült. Nő sír? Gyermekek? A másik háznál tisztára separték az udvart, és minden ajtó zárva. A harmadiknál nem volt tiszta az udvar, és sírást sem hallott, viszont vastag gerendát támasztottak a kapunak belülről. Ahogy végignézett a többi vályogból, sárból tapasztott nyomorúságon, elment a kedve az egészszól. Visszament a buszhoz, beült az első ülésre, ott legalább volt valami árnyék, és jól rá lehetett látni a kunyhókra.

Később azt álmodta, hogy buszban ül egy Láng-majornak nevezett, majdnem kihalt térség közepén, és egy puffadt arcú, ferde szemű pofa nézi, miközben vigyorogva beléliheg az arcába. Óriásnak tűnt az elhízott test így alulról, lomhának, mocskosnak. Rémfilmekben szoktak ilyenek lenni: valaki vagy valami lassú elszántsággal megfog, és akar valamit veled, a lábad már le is rángatta az ülésről, most pedig a derekadnál próbál megragadni. Mikos rúgott egyet álmában, mire az alak hátraesett, ő pedig felébredt. Egy ferde szemű, puffadt arcú alak nézett rá a szemközti ülésről, és lihegve vigyorgott. Hé, kiáltott rá Mikos, hát te ki a fene vagy? A bolond alacsonyabb volt nála, testes, a korát nem tudta megállapítani, lehetett húszéves is vagy negyven, most felállt, és rekedtes hangon azt mondta, hemmá. Az más, mondta Mikos, na kotrás innen! Hemmá, mondta megint a figura, és megpróbált Mikos karjához férni, mire ő is felállt, mit akarsz, te hülye, érdeklődött, és hátra akarta lökni, de mintha valami beton-tuskót lökdösne, miközben a vigyorgó, mongoloid tekintet mind közelebb kerülve lihegett az arcába, szájába. Mikos valahogy kilépett az ülések közül, és a karjánál fogva kirángatta a másikat is, majd a hóna alá kapta a fejét, és megszorította. Na beszélj. Hemmá, mondta amaz, aztán mit sem törődve azzal, ami a fejével történik, átkarolta Mikos derekát, lomhán, szuszogva, de olyan erővel, hogy a fiatalembernek elfogyott a lélegzete. Hirtelen nem is tudta, hogy a szemébe vájjon a támadónak, vagy a heréit tépje le, közben már nekiestek valaminek, a bolond feje egy ülés kapaszkodóján koppan. Baj lesz, gondolta Mikos, itt baj lesz.

Most meglendült a busz, valaki fellépett, Mikos csak egy hatalmas dübbenést hallott, ami a bolond hátán csattant, de szinte neki is fájt. Épp jókor. A rém lassan engedte el, és azt mondta megint, hogy hemmá. Egy szikár, rövid szakállú férfi állt az ajtó-

nál, szipka volt a szájában, a kezében pedig gumibot. Jézuska, mondta korholón, mit csinálsz már megint? Azzal újra ütött, csak úgy, könyékből, menj hátra, kiáltotta, hallottad?! A bolond vigyorogva hátralépett vagy kettőt, Mikos az ülések között állt, és lihegett. Még hátrább, rendelkezett a szikár, még! Hemmá, mondta a rém, és újabb két lépést hátrált. Szállj ki, szólta a férfi Mikosnak, igyekezz, ez tényleg bolond. A fiatalember ellépett mellette, és fürgén leugrott. Egy piros Lada állt a közelben, meg egy tyúk, Mikos arra gondolt, hogy ez meg a szemét akarja majd kicsípni, mint egy üveggolyót. Ezen nevetni akart, de nem volt hozzá kedve, remegett keze-lába, és alig kapott levegőt. Értem jöttél, kérdezte aztán a férfit, az nem válaszolt, csak a kocsira mutatott, szállj be, mondta, és köpött egyet.

Ez mintha meg akart volna ölni, mondta Mikos később a szakállasnak, már a kocsiban ültek, és mentek valamerre. A férfi csak mosolygott, rövid, őszesfekete haját előrenyalta, kissé meggörbödött háttal, Mikos szerint túl közel ült a volánnál, pólót viselt, farmert, az ujjain gyűrűket, erős fogaival szüntelenül rágta a szipkáját, ha volt benne cigaretta, ha nem. Később azt mondta, nem valószínű, Jézuska csak játszik mindenkivel, akire ráengedik, mint macska az egérrel. Csak az a baj, hogy nagyon erős, és van, aki ezt nem bírja ki. Az is lehet, hogy megdugott volna, ha nem jövök. Micsoda? Mikos hitetlenkedve nézett rá, ez olyan? Nem olyan, hanem mindegy neki, nemigen úztatd volna meg, ha erre biztatták. Ez nem igaz, mondta Mikos. Nem hát, mondta a férfi, és elhallgatott. Szótlanul rázkódtak egy ideig, aztán a szakállas elnevette magát. Szerencséd van, mondta, sötét hely ez. Később azt magyarázta, hogy Jézuskának valami ennivalót kell a szájába tenni, akkor mindent abba hagy, és eszik. Kolbászt szoktak vagy valami hasonlót, amit a szájába lehet dugni. Az asszonyok tudják. Hogyhogy, kérdezte Mikos. Ahogy mondom, válaszolta amaz, majd arról beszélt lassan, szünetekkel, hogy a major férfi tagjai dolgozni járnak két vénember kivételével, aztán ha fáradtan, részegen hazamennek, az sem az igazi. Ott van viszont Jézuska, egy erős fiatalember, akivel már tudnak bánni, és aki amúgy még a madarat is, röptében, egyebet nem is csinál egész nap. Mikos nevette, jó szöveg volt, egy szót sem hitt el az egészből.

Albert elmesélte neki, miféle munka vár rá itt a pusztán, kevés házi-, ház körüli, de inkább a libák őrzése rókáktól, a többi libástól és mindenféletől, ami ártalmas a telep-re, a helyszínen majd megmondják a fiúk, és Peták a főnök. Erről a Petákról már hallott a városban is, de hogy jót-e vagy rosszat, arra már nem emlékezett, egyébként mindegy, csak fizessenek. A férfi közben mondta tovább a magáét a majorról meg Jézuskáról, hogy van olyan nap, mikor megeszik két kiló kolbászt is olyanformán, ahogy mesélte, a férfiak is tudják, de nem törődnek vele, jó így. Te vagy Peták, kérdezte Mikos, hangosan kellett beszélni, mert valamennyi ablak nyitva volt, és a sebességet Mikos úgy hatvanra becsülte a döcögős talajon. Én, válaszolta a férfi később, por kavargott az utastérben is, és szállongó pihék. Én meg Mikos, mondta a fiatalember, a másik csak bólintott, tudja. És hogy épp ma jövök, azt honnan tudad, kérdezte később, merthogy csellengtem egy kicsit. Peták vállat vont, és azt mondta, úgy egy hete mindennap kijönnek a buszhoz, de már untuk, tette hozzá, és egy hirtelen kormányrántással az ajtóhoz ragasztotta Mikost. Csak azt nem értem, szólalt meg Mikos egy kis idő után, hogy mik ezek a kanyarok, amiket a kocsival teszel, mikor mehetnél akármerre. Nem olyan unalmas, mondta Peták.

Ami azt illeti, az út egyáltalán nem volt unalmas, a talaj nagyjából sima volt ugyan, de nem annyira, hogy ilyen sebességgel szakítson rajta az ember, alattomos gödrök,

kővé keményedett vakondtúrások és sok minden más tették változatossá, Mikos néha beleverte a fejét a tetőbe, máskor szinte becsúszott a szerelvényfal alá. A férfi közben a dudát is ütögette, mintha morzézna, most már egymást keressük, mondta magyarázólag. Azt gondoltuk, hogy elindulsz vaktában ebben a melegben valamerre, a busznál nem láttunk, mert benne ültél, így aztán a többieket szétküldtem, keressenek. Alattomos vidék ez, tette hozzá, síknak látszik, de vannak benne hajlatok, amiben eltűnhet egy harckocsi is, így, menet közben persze nem érzékelhető. Már mondtam Albertnek, hogy kellene nekünk vagy két rakétapisztoly. Mikos ezt azért nem vette komolyan, még szerencse, hogy jó idő van, szólalt meg később, hogy mondjon valamit, kicsit se volt izgalmas az egész, halálra fogja itt unni magát, gondolta, ha egyáltalán egy darabban odaérnek, érdekesebb lett volna Jézuskával valahogy dűlőre vinni a dolgot, esetleg elindulni gyalog, és megégni itt, a földön, vagy viaskodni éjszaka a sakálokkal. Vannak erre felé sakálok, kérdezte, Peták bólintott, vannak, mondta. De annak mindnek neve van.

Már messziről hallotta a libák hangját, majd feltűnt egy nagy mélyedésben a fák közé szorult tanya, mögötte egy tó, amit bokrok fogtak körül, arrébb valami kisebb erdőféle, benne néhány fóliasátor. És temérdek liba mindenütt, mint egy mozgó, lármás hólepel, körben, főleg a vízparton hullámozott seregük erős, mindent átjáró szaggal. Na, ez az, mondta Peták később, a kocsi nagyot billenve megállt, kiszállhatsz. Kilépett ő is, vékony, magas testét kinyújtózta tett néhány lépést, elrakta a szipkát a farzsebébe, majd elővett egy fehér tablettát valahonnan, és rágni kezdte. Negyven és ötven közé tippelte Mikos, de azt is látta rajta, hogy még mindig gyors lehet és erős. Körülnézett, ez hát az a ház a térkép szélén, gondolta, lehetne rosszabb is, gondolta, de akkor már nagyon rossz lenne. Kutyák sompolyogtak elő valahonnan, nagy testű, sunyi állatok, megbámulták a jövevényt, aztán leheveredtek a földre. Peták egy táskát vett ki a csomagtartóból, neked nincs semmi, kérdezte. Mikosnak hirtelen eszébe jutott a táskája meg Jézuska, aztán csak annyit mondott, nincs, ellopták a buszon. Kicsoda, kérdezte Peták, Mikos pár szóval elmesélte a történeteket. Mondanod kellett volna, róttá meg, aztán gondolkozott egy kis ideig, majd azt mondta, nem, most nem tudtuk volna tőlük elvenni. De valamelyik nap majd benézünk, ha akarod. Ha nem, akkor is.

Mikos ezen nevetett magában egy darabig, aztán hirtelen melléjük penderült egy másik autó, farolva fékezett, óriási porfelhővel, te nyertél, kiabálta egy pufók, szőkésbarna férfi, és meglepő fürgeséggel ugrott ki a kocsiból, majd a másik kettő is. Nem láttatok senkit, kérdezte Peták, aztán Mikoshoz fordult: ez a moslák, ez Csuri, mutatott a kövérre, ez a cigány itt Kanzoli, az a sunyi meg Epilaci. Ő pedig valami Mikos, Albert küldte, de ez nem számít. Nézték egy darabig, aztán Csuri kezét nyújtott, majd a másik kettő is. Ez epilepsziás, hadarta Csuri a sápadt fiúra mutatva, azért hívjuk Epilacinak. Az édesanyád, dörmögte a szőke fiú, de nem nevetett, ábrándos arca volt, Kanzolinak inkább vad, sötét, élénk, Csurinak, mint egy rózsás malacé, valamennyien természetes legények, Mikos nem nagyon nőtte ki magát közülük a száznál centijével. Peták a fiúkra mutatott, húzzatok el estig valamerre, meleg van. Te meg, mondta Mikosnak, mosd le az autót, poros lett. Ott a víz a tóban. He, kérdezte Mikos hitetlenkedve, én? A szakállas ránézett, rágás közben látszottak a fogai, mi van, kérdezte, a többiek csak álltak. Albert azt mondta, kezdte Mikos, de Peták csak legyintett, szarok én Albertre, mondta, ő ott a főnök, én meg itt. Nyomás! Nehogy a csicskásotok legyenek már, méltatlankodott Mikos, erről szó sem volt! Miért, köcsög szeretnél inkább lenni, kérdezte Csuri, Mikos azonnal ütött, a húsos test megperdült, majd ugyanabból

a fordulatból gyomron vágta Mikost. Jó lesz így, hallotta maga mögött Peták hangját, vagy hogy gondolod? Mikos nem szólt semmit, az ütés a gyomrára minden várakozást felülmúlt, például nem tudott megszólalni, és zúgott a füle. Csuri az arcát törölgette valami véres ronggyal, a másik kettő kíváncsian várt, hátrébb a kutyák idegesen morogtak, különben csend volt. Mikos mélyeket lélegzett, ő is várt, de nem történt semmi. Kis idő múlva egyszerűen otthagyták.

A tanya nagyon lepusztult volt, rossz kerítésdarabok fogták körül, hátul romos istálló vagy valami más, fészter vagy szín, kiszakadt hátfallal, az udvaron óriási, hernyók hálójával beszótt eperfa, alatta roppant asztal, lócák, székek szanaszét, és romok, romok, lécek, deszkák, faldarabok, ami az új tulajdonosnak nem kellett, azt apránként beletaposták a földbe, és mindent ellepett a vékonyan-vastagon rászáradt libatrágya. Arrébb, a csenevész fák közötti fóliasátraknál lehetett valami mozgást sejteni, Albert említette, hogy vannak nők, akik libát tépnek, a toll az üzlet, a liba csak ráadás. Szemét egy környék, gondolta Mikos, majd rájött, hogy nem a füle zúg, hanem a libák hangját hallja állandóan. Meg lehet ezt szokni?

Egy fura nő jött ki most az épületből, olyan harminc körüli, a haja sárgára festve, a szája pedig kék, majdnem fekete, mint egy kísértet, gondolta Mikos, és intett neki, helló! Nem volt csúnya, csak koszos és elhanyagolt. Én főzök itt, szólalt meg a nő, mint ha már ismernék egymást, most jöttél? Nem várt választ, folytatta: Jankának nevezett el Peták, amúgy Piroska a rendes nevem, elég ciki, nem? Ne is próbálkozz, Peták nője vagyok. Mikos nem próbálkozott. A nő lábasokat rakott az asztalra, majd befelé indult. Hé, kiáltott utána Mikos, várj csak! Janka megfordult, mi van? Én is ezt akarom kérdezni, hogy most mi van? Találokotam a fiúkkal, de ott hagytak, ahol beleverték a földbe! Akkor ott kellett volna maradnod, mondta a nő, Peták nem szereti, ha mindenki összevissza mászkál! Ott a kút, mosakodj meg, merő mocskok vagy, aztán várjál! De mire? A nő vállat vont, mit tudom én, mondta, és elment. Ez az, kiáltotta Mikos vidáman, így kell ezt csinálni! Később odament a kúthoz, és megállapította, az is lehet vagy százéves. Mélyen volt a víz, alig látszott, dohos hűvösség áradt a sötét lyukból. Nem messze favályú feküdt a földön, rozsdás vashordók álltak mellette tele zöldes vízzel, langyos volt, mikor magára locsolta, csípte a bőrét, de jólesett. Pucérra vetkőzött, lemosta magát, még a gatyáját is kiöblítette, aztán leült, a kút betonjának támasztva a hátát, az is jó volt, a többi meg nem is volt érdekes, mert hirtelen elaludt.

Arra ébredt, hogy izzad, melege van, a ricsaj pedig ráébresztette, hol is van tulajdonképpen. Szomjas is volt, arrébb látott egy kajla vedret láncsal, próbálta megmeríteni a kútban, de nem sikerült. Ne igyál belőle, hallotta Csuri hangját maga mögött, nem iható. Bent van víz, gyere. Mikos felvette a pólóját a földről, és elindult a férfi után. Hallod-e, fordult vissza a kövér menet közben, csúnyán ütsz, fentről, mint a kalapács, ez nem fer. Igen, érdeklődött a fiatalember közömbös hangon, máskor majd jobban figyelek. És ne hidd, hogy itt erős lehetsz vagy okos, folytatta Csuri, jobb, ha már most megjegyzed, Petákkal nem cikizhetsz, mert kicsinálunk. Itt az van, amit ő mond, ha nem tetszik, jobb, ha eltűnsz. És hová, merre, kérdezte Mikos, azt sem tudom, hol vagyok. Az már a te dolgod, mondta a férfi, és bement a házba. Itt is lehet aludni, magyarázta már bent, de általában kint alszunk, van hálósák. Mindenki akkor alszik, eszik, mikor van ideje.

Régen módos parasztház lehetett, középen a konyha, kétoldalt egy-egy nagy helyiség, most már ajtók nélkül, sötét, áporodott szagú lyukak mindenféle holmival teledebálva. A konyhában is volt egy asztal, rajta egy csomó edény, tele sült húсок kazlával, kenyér, a polcokon, mindenféle szegeken lábasok, fazekak, csuprok, poharak, a fal

mellett gáztűzhely palackkal. Csuri elővett egy poharat, és a sarokban álló szódászi-
fonból nyomott magának egy keveset, csak ebből igyál, mondta Mikosnak, a kútból ne,
de a vederből se. Az főzni, mosogatni van, a majorból hozzuk, nem valami tiszta. Van
fűrott kút itt is, de az csak a talajvizet adja, azt isszák a libák, meg ami a tóban van. A
hűtőben van kóla is, de az Petáké, egyébként ezenkívül azt eszel, azt iszol, amit akarsz.
Libahúst, amennyi beléd fér. Cigaretta itt találsz. Rengeteg légy volt a házban, a
mennyezetre tűzött ragacsos légyfogók már feketén himbálóztak, kint, az udvaron pe-
dig Janka egy függőágyban. Csuri intett neki, és ment tovább, Mikos utána.

A sátrakhoz mentek, sötétedett már, az asszonyok egy része hazafelé készülődött,
akik pedig messzebről jöttek és itt maradtak éjszakára, mosakodtak, vedrekből mer-
ték a vizet, a levegőben pihék szálltak, mint a hóesés, a sátrak között Kanzoli ólálko-
dott Epilacival, odébb, piros Ladáján Peták ült, és cigarettázott. Ebből most kimarad-
tál, mondta Csuri, este be kell hajtani ezt a sok tetves libát, meg átvenni a munkát a
csajoktól. Hé, kiáltott rájuk Peták, gyertek ide! Na, kis fiatal, magadhoz tértél, neve-
tett Mikosra, elmondta neki mindent, kérdezte Csuritól, mert Mikos nem válaszolt, a
kövér bólintott, igen. Na, akkor rendben van. Ettél valamit, kérdezte újra Mikost. Majd
holnap, mondta a fiú, eszébe jutott az a rengeteg légy ott a házban, kint pedig az eper-
fáról az asztalra potyogó hernyók, és elment a kedve az egésztől. Pedig ide erő kell,
mondta Peták, nézd meg ezt a sok nőt, egy sem mehet el érintetlenül, mert legköze-
lebb nem jönnek. A fiúk nevettek, néhány asszony is, Mikos nem látta az arcukat a fél-
homályban, valamelyik sátorból rádiózene szólt, indulás, kiáltotta Peták, előfarolt a
másik kocsi is Csurival, beszálltak a nők öten, hatan, ki hová fért, aztán behajtottak
a sötétségbe. Mikos egyedül maradt, Kanzoliék is eltűntek valamerre, majdnem csend
lett, csak a rádió hangja hallatszott. Később elindult a kút felé, az egyik kutya kitaró-
an kísérte, körben a libák hebegtek álmukban.

Éjjel arra riadt, hogy valaki motoszkál rajta, egy pillanatig azt hitte, álmodik, de vi-
lágított a hold, és az az alak is világosan kivehető volt mellette. Mit csinálsz, kiáltott
rá, és elkapta az illető ingét, Epilaci volt. Csitt, súgta a fiú csendesen, ne kiabálj, én va-
gyok! Mit akarsz, kérdezte Mikos, semmit, lihegte a másik, most megtalálta Mikos lá-
ba között, amit keresett, és megfogta. Ne félj tőlem, mondta halkan, a börtönben hogy
csináltatok, kérdezte behajolva Mikos arcába, fiú voltál vagy lány? Mikos végre ma-
gához tért, felült, na, takarodj innen, mert agyoncsaplak, mondta a fiúnak, és arrébb
lökte. Csak azt ne mondd, hogy nem csináltad, lihegte Epilaci, annyi ideig nő nélkül!
Ismét közelebb húzódott Mikoshoz, forró volt a lehelete, én a barátod vagyok, a bará-
tod, szeretlek, zihálta, és hirtelen ráfeküdt. Mikos felnyögött a súlyától, aztán röhögést
hallott egyre hangosabban, erős zseblámpa villant, ez igen, hallatszott Peták hangja,
de már röhögött Epilaci is, arrébb hengeredve hanyatt feküdt a földön, és az egész tes-
te rázkódott. Nem bírjátok kívárni, kiabált aztán, már ő is benne lett volna! Lassan csi-
náltad, mondta Kanzoli, még a nadrág is rajta van! Mikos a fénycsóvában guggolt, és
várt. Mikor végre csend lett, azt mondta, ha valaki még bohóckodni akar velem, siesen.
Ne röhögtesz, dadogta a nevetéstől Epilaci, mert rohamom lesz, és az Isten se tud majd
leszedni rólad! Az a te bajod, mondta Peták, hogy nem érted a viccet. Na, gyérünk a
csajokhoz, folytatta, pedig már olyan unalmasak! Csuri heherészett még egy ideig,
majd kattant a lámpa, és sötét lett, hé, kiáltott Epilaci, ne hagyjatok itt! Megerőszakol!
Na és, kiáltott vissza Csuri, megszülsz!

Nehezen aludt el az eset után, dühös volt, ráadásul tehetetlen, a kút közelsége sem
adott elég hűvösséget, a libák pedig halkan, de állandóan zajongtak, néha valamelyik

hangosabban, aztán a többi is, percekig tartott ilyenkor a lárma, hangzavar. Ha végre elcsendesültek, távoli, rejtélyes zajok, neszek hullámzottak át a pusztai éjszakán. Gyötrelmes álmában Jézuskával viaskodott, kolbásszal a kezében, és reggel, mikor Kanzoli a talpába rugdosott, izzadtan, dörömbölő szívvel ébredt. Ugrás, mondta a fiú, gyere velem. Hagyj ott mindent, ahol van, igyekezz! Mikos feltápázkodott, épp hogy szürkült még, mentében vizet locsolt az arcára egy hordóból, hogy magához térjen, aztán a fekete fiú után sietett. A kitépett falú fészkerben Epilaci nehéz zsákokat rakott a vállukra. Futásban indultak velük az etetőhelyig, ott nagy, földre fektetett gumiabroncsokban egy-egy vashordó állt, azokba és köréjük az abroncsba ürítették a zsák takarmányt, majd futás vissza. Közben az itatókba már ömlött a víz, szivattyúk recsegték valahol, arrébb, a hatalmas karámban rettenetes gágogással tülekedtek a libák, a kerítésen kívül pedig a kutyák rohagáltak izgatottan ugatva, nyüsztítve a láncokon. Később kivették a kerítés egy elemét, és a libák nagy zajjal repdesve, ugrálva kitódultak, remegett talpuk alatt a föld, mikor nagy dulakodás közben az eleségre vetették magukat. Mikos még nem látott ennyi libát enni, fuldokolva habzsoltak a nyakukat nyújtogatva közben, elegyengetve benne az ennivalót, olykor a vízhez rohantak, és vissza az etetőhöz. Kanzoli elmondta, hogy némelyik képes megfulladni mohóságában, figyelni kell, és az olyat gyorsan a vízhez kell vinni vagy belevágni a tóba.

Epilaci közben gyorsan és ügyesen különválasztotta a tépett állatokat a többitől a kerítés mozgatható elemeivel, amazok majd mehetnek a tóra, a tollasok nem, azokat a sátrak felé terelték. Később bejárták a karám végébe ácsolt éjszakai szállást, reggelre mindig akad néhány agyontaposott, széttiport állat, magyarázta Kanzoli, most is akadt, volt, amelyik még élt, ezeket a nyakuknál fogva elvonszolták az udvarig, és behajították az asztal mellé Jankának. A sárga hajú nő később ezekből válogatott főzéshez, lenyúzta a bőrüket tollastul, a fejüket, lábukat és a szárnyakat lecsapta egy baltával, és egy nejlonszakba dobta. A belet és egyéb hulladékot, valamint a többi dögöt a kutyák tépték szét nagy élvezettel. Janka mindennap sütött egy halom húst, ehettek az asszonyok is belőle, este pedig a maradékot kidobta a kutyáknak, és másnap kezdte előlről. Már feljött a nap, mire végeztek, gyorsan melegeedett a levegő, később megjött Csuri is egy csapat asszonnal, majd Peták Ladája is, kezdődött a nap. A két fiú egyelőre nem sokat bízott Mikosra, a munka nagy részét ők végezték többnyire futva, sietve, gyors, határozott mozgással, szótlánul. Mikos mégis nagyon fáradtnak érezte magát, mikor ismét magára hagyták.

Nem volt már annyira biztos benne, hogy okos volt ide jönni, sőt néha arra gondolt, hogy ennél az is jobb lenne, ha mondjuk nem lenne itt. Megmosta magát a kútnál, majd valaki kiabált neki, hogy egyen, ha akar, Kanzoli megmutatta, hol találja a kenyeret, szalonnát, tojást. A reggelit mindenki maga csinálja, magyarázta a fekete fiú, Janka ilyenkor még alszik. A nagy, zsíros, összeégett serpenyőkre mutatott: ezekben. Mikos nem szeretett és nem is tudott főzni, de most már nagyon éhes volt, eltört a markában a zsír fölött néhány tojást, alaposan megsózta és meg is ette hősiesen, majd ivott rá egy csomó szódát. Hatalmas legyek cikáztak a levegőben, másztak az asztalon, a mosatlan edényeken, a falon, rászálltak az arcára, a falatra, amit fogott, amit a szájához emelt, a levegőben finom pihék úsztak, rátapadtak izzadt bőrére, szemébe, szájába, orrába, nem lehetett kiköpni, kifújni. És megállíthatatlanul, egy pillanat szünet nélkül zsvajgott a libák hada, hányni kellett a szagtól mindenütt. Mikos ezt érezte a levegőben, a kezén, ilyen íze volt a kenyérnek, víznek, a cigarettának a szájában. A trágya ellepett mindent, szétkenődött a cipőjén, mindenem, amit megfogott, amit látott, meg-

száradt pora szállt a levegőben, és akkor úgy érezte, most elég. Tévedés volt ez az egész, ezt nem lehet kibírni. Akkor most odamegy, és szól Petáknak, hogy vigye el, vitesse el innen akárhová, vagy mutassa meg, merre kell menni.

Jó, mondta a szikár, mikor eléállt a szándékával, ha annyira mehetnéked van, be-
megyünk a majorba, megnézzük azt az állítólagos táskát, amit elvettek tőled, és dél-
ben már itt is vagyunk. Mert innen ugyan el nem mész sehová, tette hozzá, mert lát-
ta, hogy Mikos meglepődik. Peták most nem mosolygott, csak rágta azt a fehér tablet-
tát, amit épp akkor lökött a szájába, a többiek távolabbról nézték őket, miként a ku-
tyák is a láncokon. Mikosnak valahogy az az érzése támadt, hogy kettőjük közül valaki
nem normális, egyáltalán mi a fenét keresne itt egy normális ember? Most min cso-
dálkozol, seggfej, támadt rá hirtelen Peták, neked itt kell lenni addig, amíg Albert így
akarja! Érted? Kivontak a forgalomból. Magadtól pedig innen ki nem találsz, hacsak
szárnyad nem nő. Újabb tablettát vett elő, és a szájába dobta. A többit majd megtu-
dod, folytatta később. Azt akarod mondani, hogy... kezdte volna Mikos, de Peták rá-
dörrent: Nem akarok mondani semmit, amit akartam, elmondtam, és azt is, hogy
majd! Igen? Megjátszott tanácstalansággal nézett a többiekre, még a kezét is széttár-
ta. Na, mondta aztán, mint aki megenyhült, ferd ki magad, púder, vazelin, és mehe-
tünk! A többiek röhögtek, süttött a nap, gágogtak a libák, a kutyák lógó nyelvvel vaka-
róztak, más nem történt.

A fiatalember később rájött, hogy azért kiabál mindenki, amiért ő is, mert külön-
ben semmit nem hallani nappal a libáktól, később rájött, hogy éjszaka is kiabálva be-
szélnék, mert nappal megszokták. És rájött arra is, miért van itt annyi légy, mert ugyan
hol lennének ebben a kietlen pusztaságban, amit Hortobágnak hívnak, ha nem itt.
Albertnek nagy orra volt, Mikos egyszer azt mondta neki, hogy akkora orra van, mint
egy balkezes kozákpisztoly, de nem emiatt menekültek előle a nők, hanem mikor ki-
derült, nemcsak az nagy neki. Mikos hozzásegítette egy hozzá való nőhöz, egy apró el-
térés volt közöttük mindössze: a nő valami nemi nyavalyát szedett össze hányatott
előélete során, de hát ez ma már gyógyítható, Albert is csak röhögni szokott az ilyes-
min, ha kiderül. Mikosnak most volt egy olyan érzése, hogy kiderült. Lehet, hogy emi-
att számúzta ide a nagy befolyású férfi, és heccnek nem is olyan rossz, csak kellemet-
len. Nem gondolkozott tovább a dolgon, felraktak a kocsi néhány műanyag kannát,
melyekben vizet hoznak majd a majorból, aztán Csurival hármásban elindultak vala-
merre. Peták akkor már dohányzott, Marlborót dugott abba a gusztustalan faszipká-
ba, és az úton végig nem szólt egy szót sem.

A pusztában olyan az ég, ha tiszta, mint egy alacsony, kék boltozatos mennyezet,
egyáltalán nem látszik távolinak a messzi, mintha itt lenne a horizont mindjárt, csak
még megyünk egy kicsit, és akár kézzel is elérhető. Aztán megy az ember egy órát,
kettőt, fél napot, és ugyanazt érzi, látja, itt lesz az mindjárt, hamar, és csak sokára ész-
leli, hogy az égbolt is vele megy, fölötte, mellette, a vége pedig hogy hol található, ta-
lán csak a szél tudja. Vagy a madarak. Már jó ideje autóztak, Mikos megpróbált eliga-
zodni, tájékozódni, a nap állását figyelte, tájékozódási pontokat keresett, sikertelenül,
majd az ábrándozásból Csurri ideges hangja zökkentette ki, húzd fel az ablakot, kiabál-
ta hátra Mikosnak, a fiú nem értette, mi a fenének ebben a hőségben, de forgatni kezd-
te a felhúzó kart, és mikor a kövér furcsa testtartással menet közben kivizelt a szabad-
ba, aminek a leve végigfolyt Mikos mellett az ablak üvegén, megértette. Később már
látszott valami faféle, majd a házak is, ez az, szólalt meg Mikos, de az autó nem állt
meg, Peták mintha elrévedt volna valahová, vagy nem vette észre a viskókat, elhajtott

mellettük, és kissé távolabb aztán fékezett és megállt. Ezt Csuri sem értette, Petákra bámult, aki most megszólalt: Nem akarom, hogy a kocsinak valami baja essen, ha felgyújtjuk a majort, mondta halálos komolysággal, majd hirtelen bokszolóállást vett föl, ütögetni kezdte hol Csuri, hol Mikos vállát, még nevetett is, mint egy gyerek. Vagy mint egy bolond, gondolta Mikos, aztán a kannákkal a karos kúthoz mentek, és nem találkoztak senkivel.

Rángatták a kutat, alig adott vizet, később Petáknak az az ötlete támadt, hogy mit kínlódjanak ezzel a rozsdás Nortonnal, vegyék el a lakóktól, ami kell nekik, és kész. Közben még az is lehet, hogy megtalálják Mikos holmiját valahol. Volt vagy két sikertelen próbálkozásuk, hogy a zárt udvarokba bejussanak, Csuri akkor azt mondta, ő behajjt ezekbe a rozszant kerítésekre kocsival, ha nem nyitják ki. Petáknak tetszett az ötlet, amit ismét csak a szokásos bokszolóállással és Csuri vállának ütögetésével fejezett ki, aztán felpattantak a Ladára, a kövér gázt adott, és megcélozta az első kerítést. Reccsent, roppant az ezeréves, száraz deszka, az első kerekek már az udvaron, mikor egy vastagabb gerendaféle dőlt a jobb első kerék elé, a kocsit pedig belefűlladt a homokba. Vagy valami másba. Peták idegesen nevetett, úgy tűnt, az ajtót sem tudják kinyitni, később mégis sikerült, lapát kell, rendelkezett a szikár. Hé! Te! Mikos! Hol van Mikos? Kövér, mondta Csurinak, ez meglógott! Ezen először hirtelen röhögni kezdtek, a dagadt ráfeküdt a motorháztetőre, ott rázkódott, Peták apró nyögéseket hallatva előre-hátra hajlongott, mintha örülnének az egésznek, Mikos az üresen várakozó buszban megbújva értetlenül nézte. Később látta, hogy nagy nehezen mégis kiszabadítják az autót, és nagy porfelhőt kavarva elhúznak. Eddig jó, gondolta elégedetten.

Úgy gondolta, vár egy keveset, aztán elindul, itt már van út, ami előbb-utóbb visszavezeti a városba. Most már nem sürgős. El is szunnyadt a nagy megnyugvásban egy kicsé, de mikor a busz meglendült, azonnal éber lett. Jézuska állt az ajtóban, lassan körülnézett az utastérben, majd mikor felfedezte az ülések között kuporgó Mikost, elviyorodott, és azt mondta: Hemmá. Negyedóráig sem tartott, és ez kifejezetten Mikos életének kedvezett, mikor ismét előrobogott valahonnan a piros Lada, benne Csuri és Peták, Jézuska akkor már a karjánál fogva húzgálta Mikost a porban, mint egy megunt játék babát, egy kis csata után kitépték Mikost a kezéből, és rádobták a hátsó ülésre. A tanyánál leöntötték néhány veder vízzel, majd láncra kötötték a kutyák közé. Mindegy volt már, Mikosnak csak egy vágya volt most: aludni.

Mikor felébredt, megint nappal volt, és fáj mindene. Úgy érezte magát, mint mikor rossz cellába került, barom emberek közé, pedig a szabad ég alatt sütött rá a nap, igaz, a kutyák között egy láncon. A második nap már kitanulta, hogy menthet meg agának valami ennivalót. Szerencséjére a kutyák jobban szerették a nyers kosztot, Mikos inkább az asztali maradék sült hússokra koncentrált és arra, hogy egyáltalán egyen. És persze igyon is. A nagy melegben gyakran cserélte a kutyáknak egy sánta nő a vizet, így is hamar lötytyé vált, Mikos a fehér kuvaszét elérte kézzel, elhúzta, mielőtt az belenyelvelt, jót ivott, majd visszatolta az edényt a kuvasz elé. A kutyák úgy voltak megkötve, hogy a láncok össze ne gabalyodjanak, bár a nap nagy részében szabadon kószálhattak, kivéve Mikost. A majorban volt egy ötlete, ami jónak látszott, most pedig itt van. Iszonyúan érezte magát, minden pillanatban azt várta, hogy meggyullad a húsa is a tűző napon, még éjszaka, álmában is.

Csak azt a sánta nőt látta, aki a vizet és ételmezt hordta a kutyáknak. És aki egyszer azt mondta, miért nem húzza fel a földből azt a vasrudat, amihez kötötték, mindig itt akar lenni ezután? Ezt fel lehet húzni, kérdezte Mikos nem túl nagy érdeklődéssel, hát

persze, mondta a nő, egy járomszeg az, amit pedig levertek, azt fel is lehet húzni. És utána, kérdezte a fiú, utána mi lesz? A nő vállat vont, lehet, hogy akart még mondani valamit, de a bolhák miatt mégis inkább elsietett. A kutyabolha állítólag emberre nem megy, ami nem igaz, bejárja mindenét, és néha azért megkóstolja, ráadásul sokan vannak. Mikos később megpróbálta kihúzni a járomszeget, nem sikerült, de úgy érezte, megmozdult. Este, sötétedés után pedig addig rángatta, míg kijött a földből, de a nyakörvét lakatra zárták, azzal nem tudott mit kezdeni, így hát csomóra fogta a láncot a hasán, és elindult a kút felé. Nocsak, hallotta valahonnan Peták hangját, csakhogy eszedbe jutott! Már azt hittük, élvezed! Röhögés, zseblámpa villant a szemébe, majd egy kéz matatott a nyakán, így, hallotta Epilaci hangját, hát nem mondtam, hogy a barátod vagyok? Mikos válasz helyett vaktában rádobta a láncsomót, és azt mondta, megöllek, meg foglak ölni mindőtöket! Aztán lerogyott a földre.

Annának hívták a sánta nőt, aki a kutyákat etette, és akinek a sátrába bevitték akkor éjszaka, és aki arról volt híres, hogy nyolcvan libát is megtépett egy nap alatt, míg a többiek ötvennel-hatvannal is komolyan birkóztak a fülledt fóliasátrak bűzében, igyekeztek pedig, Peták a darabszám után fizetett. Az csak az asszonyok szerencséje volt, ha a fiúk napközben unalmukban beálltak segíteni, kézhez vonszolták, majd a művellet végén eltakarították onnan az itt-ott vérző állatokat. Ez nem volt kötelező, bár néha Peták, ha olyan volt a hangulata, elrendelte, és akkor csinálni kellett. Csurinak soha. Mikos Anna sátrában ébredt, Peták azt üzenté, maradjon is ott, egyéb haszna úgyszincs. De igyekezzen, azt a nőt nehéz kielégíteni, és nemcsak a libával. Igaza volt.

Ez a bizonytalan korú, szép arcú asszony széles ragtapaszcsíkokkal fedte be az ujjait, és bámulatos sebességgel tépte, nyúzta a riadtan vergődő, gágogó szárnyasokat, marokkal szaggatta róluk a tollat, ő pedig úgy tűnt, soha nem vesz közben levegőt, csak kifelé fújja, el a szemétől, szájától a szálló pihéket, egy árva szó nélkül. Mikos hamarosan belátta, hogy valamit ki kell találnia, mert előbb-utóbb kimerül az asszony mellett. Gyenge volt még, az utóbbi napok kimerítették, a teste tele volt sebekkel, Jézuska, utána pedig a fiúk maradandó nyomokat hagytak. Már rég kettesével hordta az állatokat a sátorba, de így sem győzte a tempót, hiszen neki ki is kellett vinni, azok meg éltek, menekültek volna, hatalmasakat rúgtak, csíptek, szárnyaikkal nagyokat tudtak ütni, és az az örült gágogás. Dél tájban Mikos feladta, kiment levegőzni, elszívni egy cigarettát, abban bízott, hogy addigra a nő is elfárad vagy elájul, meghal abban a hőségben, felszívódik, elpárolog.

Estefelé kint, a ház mögötti fűvön, nem messze a kutyáktól a fiúk bigéztek, Peták is, a nagy, sovány ember ötvenes éveit dacára ugrándozott, mint egy fejletlen, retardált gyermek, ha eltalálta a két végén kihegyezett kis fát a botjával a levegőben, egy lábon ugrált, olykor kibuggyant a nyál a szájából, visszaszívta, az alsó ajka lógott, fityegett, Mikos ámulva figyelte. Örült, hallotta maga mögött Anna hangját, most maga is láthatja, nem normális, elmebeteg. Szépen zengő, mély hangja volt a nőnek, tisztán ejtette a szavakat, betűket, nem hadart, nem ugatott, mint errefelé szokás. És maga, kérdezte Mikos már bent, este, a sátorban, hogy kerül ide valaki, aki egyébként normális? A sátor végébe lerakott szalmabálakon ültek, ami éjszaka ágy lehetett, az egyik mellett, a földön egy kis rádió és egy hátára fektetett, fölfelé világító elemlámpa, Anna nem ment haza, messze lakott. Az asszony nem válaszolt azonnal, egy méteres gerblyére mutatott, melynek a fogait is fából faragták, és azt mondta, azzal fogja majd a libákat, meg fogom mutatni, adjon egy cigarettát. Cigarettát, kérdezte Mikos, magának? Itt, a sátorban?

Nagy zsákokba tömték a kitépelt tollat, volt már belőlük a csomóra rakva vagy fél tucat, aztán a szalma, a fólia, csupa gyúlékony, éghető anyag, Mikos már éppen mondta volna, mikor a nő egy doboz hosszú, kemény dobozos Marlborót vett elő, és egy Zippo-gyújtó segítségével rágyújtott. A kóterben ez a jelenet egy jeles osztályzat, ha épségben meg is tudja ismételni. Mikos meglepetten nézte, ezt az összeállítást legutóbb Petáknál figyelte meg, tán rokonok, kérdezte kedélyesen, miután észrevételeit elmagyarázta. Ezzel? Én? Rokonságban, kérdezett vissza a nő, és csak úgy süttött arcáról a gyűlölet. Most már menjen ki, mondta később, aludni akarok. Elférünk itt ketten is, vágta rá Mikos, nem horkolok, és nem bűdös a lábam. Na menjen, ismételte konokul Anna, és felállt. Felállt Mikos is, tudott volna még néhány érvet felsorolni az együttválás előnyeiről, hogy például milyen az, mikor az együttes orgazmus repíti az embert a sikoly magasába, de valahogy nem mert. Fura ez a nő, állapította meg, pedig neki is régen lehetett idegen testben gyönyöre. Kedvetlenül, főleg tanácstalanul és lassan kifelé indult, még látta, hogy Anna a tollas zsákokból kezd ágyat készíteni magának, túl puha, jutott eszébe Mikosnak, a szerelemhez keményebb fekhely az igazi. Jó éjszakát, mondta némi reménnyel, de nem kapott választ. Kinézett az éjszakába, a sötétség mint egy puha fal magasodott előtte, és most semmi kedve nem volt falnak menni.

Anna két tollal megtöltött zsákot tett egymás mellé, egyet pedig mögé, keresztbe, arra még egyet párnának. Aztán leterítette az egészet egy takarófével, és a rossz lábával már ezen a maga készítette ágyon volt, mikor két kar fogta át hátulról a derekát, felemelte, és a szalmazsákra dobta. Anna tudta, hogy Mikos az, mikor a hátára fordította a férfit, már látta is. Mit csinál, kérdezte felháborodottan. Hármat találhat, mondta Mikos, és ha jó, megcsináljuk mind a hármat. Küzdenie kellett az asszonnyal, hogy lecsillapítsa azt a rángatózó, vergődő védekezést, Anna erős volt, kiváltképp a keze, de a lábával is tudta, mit kell csinálni, nem volt bonyolult mozdulat, mindössze felrántotta a térdét, de a férfit igen fájdalmasan érintette a legkényesebb helyre szánt találat. Mikos pihent egy kicsit, továbbra is leszorítva Annát a szalmára, közben rafinált mozdulatokkal, simogatásokkal igyekezett a nő kedvében járni, hogy időt nyerjen, míg ő magához tér. Később határozottabbá vált, a ruháktól igyekezett megszabadítani a nőt, aki újra csak védekezni kényszerült, lihegtek, viaskodtak, ne erőszakoljon meg, mondta aztán Anna lemélyült hangon, az olyan megalázó. Várjon inkább egy kicsit, engedjen el, levetkőzöm, vagyis leveszem, amit kell. Vegye el a kezét! Mikos elvette.

Ettől kezdve komfortosabbá vált Mikos számára a telep, reggel rohant a többiekkel, cipekedett, vonszolta a sátorba Annának a libákat a gereblyével most már magánszorgalomból is, a többiek pedig röhögtek, Annát egymás közt csak sánta kurvának hívták, az pedig gengsztereknek a fiúkat. Ezt Mikos azért túlzásnak tartotta, abban a vízben, ahol a nagy halak úsznak, ezek közül bármelyik megfulladt volna, kivéve talán Petákat. De itt jól érezték magukat, szabadok voltak, válogathattak a nők között, kedvükre tunyálkodtak naphosszat. A nők sem érezhették magukat rosszul a pokoli munka ellenére. Kanzoli volt a kedvencük, egyszer hajba is kaptak a kreol fiú miatt, újában pedig már Mikost kóstolgatták, ő azonban kitarzott Annánál. Egyelőre. Mit tud az a nő, hogy így leragadtál nála, kérdezte Peták egy éjszaka, mikor fegyverrel járőröztek a telep körül, elvégre ott van a többi csaj is, meg fognak sértődni, ha nem foglalkozol velük. Mikos nem mondott semmit, ekkor jött rá, hogy ő sem tudja a választ. Honnan vannak a Kalasnyikovok, kérdezte, hogy elterelje a másik figyelmét. Ezek? Albert intette. És minek ide fegyver, kérdezte Mikos, libát lőni? Vagy nyulat? Errefelé minden-

kinek van, aki libával foglalkozik, mondta Peták, akinek nincs, attól meg elviszik. A fegyvert, kérdezte Mikos. Nem, a libát. Meg mindent, válaszolt Peták, de nem válaszoltál a kérdésemre. Tényleg, mondta Mikos, mint aki most kapott észbe. Hát a fene se tudja, így kényelmesebb, ez már be van járva, de azért mondd meg a többinek, hogy mindenki sorra kerül. Te tudod, hogy tulajdonképpen ki ez a nő, kérdezte később, hogy került ez ide? Hoztuk, felelte Peták, ő akart jönni. Pedig egy művelt nő ezekhez képest, mondta Mikos, Peták bólintott. Most levertnek látszott, és Mikos hamarosan meggyőződhetett ennek az okáról, mikor a férfi azt mondta, ne foglalkozz azzal a nővel. Nálam kezdte, nálam fejezi majd be. Miattam jött ide, tette hozzá később, és ez Mikos számára több volt, mint meglepetés.

Éjszaka gyakran járőröztek, kettesével váltva egymást egy-egy fél éjszakát, Petákat kivéve természetesen, aki eldöntötte, hogy melyik éjszaka kell kerülgetni a telepet, és akire most azért került sor, mert Csuri elhúzott a majorba, valami dolga van. Mikos nem hitte. Arra gondolt, hogy ezt a dolgot Annával akarta neki elmondani úgy, hogy a többiek ne hallják. Már rutinosan közlekedett éjszaka is a telepen, mikor váltották őket, Epilaci és Kanzoli, magabiztosan indult Anna sátra felé, de egy kéz visszahúzta. Epilaci volt. Várjál még, suttogta, akarok valamit mondani. Kanzoli távolabb ácsorgott, ott volt valami fény, Peták pedig azonnal eltűnt, mikor a váltás megjelent. Azt akarom mondani, suttogott tovább Epilaci már egészen közel Mikos füléhez, hogy hagy békén Annát, ő a Petáké. Hogyhogy, kérdezte Mikos ártatlanul, hát nem Jankával enyeleg? És minek sugdolózol, minek mászol rám? Epilaci arrébb lépett, majd kissé duzzogva azt mondta, azért, hogy közelebb legyek hozzád, hát nem érted? Nem, felelte őszintén Mikos, mi van ezzel a Jankával? Janka csak bosszú, felelte a fiú, majd rájössz. Azért, hogy Anna féltékeny legyen. Na neee, nevetett Mikos, Peták itt azzal és akkor, amikor akar, ezzel ne etess!

Már indult volna, de a fiú megint elkapta a karját, mit kapsz te attól a telitollas, izzadságszagú, mosdatlan nőtől, he? Amit mástól nem, mondta Mikos. De tőlem igen, suttogta szemérmesen Epilaci, ahányszor akarod. Te más vagy, mint ők. És én is. Na, takarodj, mondta Mikos dühösen, és egy ütéssel leverte a karjáról a fiú kezét, majd elindult. Állj, hallotta maga mögött kicsit hangosabban a fiú hangját, hátrafordulva pedig látta, hogy a géppisztoly csöve épp rá irányul. Ez már nem vicc, gondolta, ez a hülye még lelő. Ha lelőlek, azt mondom majd, hogy egy idegent láttam a sötétben, mondta Epilaci, mintha folytatná Mikos gondolatát, nekem elhiszik, úgy tudják, hülye vagyok. Le akarsz lőni, kérdezte Mikos, de választ már nem kapott, fémes zajt hallott, mint mikor csőre töltenek, és Kanzoli hangját: Epi! Hallod? Hülye vagy? Na gyere ide! Gyere! Azt mondtam, gyere ide! Epilaci lassan megfordult, és kelleetlenül a hang irányába indult, Mikos pedig szinte futott, mindegy volt, merre, csak el onnan. Aztán már csak Kanzoli kiáltását hallotta: Imához!

Hogy én? Miatta? Anna nem győzött hüledezni, mikor a férfi beszámolt a Petákkal történt beszélgetésről, egy ilyen féreg miatt? Már lent feküdtek a tollas szákokból összerakott fekhelyen, szerelemmel túlon túl is jóllakottan, egymást ölelve, simogatva, csókolgatva. Hát akkor mit keresel itt, kérdezte makacsul Mikos, Anna sokáig nem válaszolt, a férfi arcát, haját babrálta az ujjával, majd azt kérdezte, szeretsz te engem? Mikost váratlanul érte a kérdés, de általában mindenre volt válasza, most magához szorította a nőt, és azt mondta, ilyen fertőzésem még nem volt. Lehet, hogy bele is halok. Anna nevetett, majd feltette a következő kérdést, amit a legtöbb nő feltesz: és megtennél értem mindent? Mindent a Jóisten se tud megtenni, de amit lehet, megtennék.

És meg is teszem. Most megint csend lett egy időre, leszámítva a libákat, majd Anna arca abban a gyér zseblámpafényben is kivehetően lassan szinte gonosszá, ördögivé vált, öld meg mind, fakadt ki belőle a gyűlölet, megteszed? Mikor majd megint lesz nálad fegyver, lödd le őket! De főleg Petákat! Azt a sárga hajú ribancot is!

Mikosnak kifinomult hallása volt, még az állandó libahebegésben is felismerte az újabb zajt, de nem törődött vele, csak néhány másodpercig tartott, halk volt, biztosan valamelyik kutya, gondolta, éjszakára elengedték a láncról valamennyit, mégsem mentek távolabb a sátrak közeléből, hová is mentek volna? De még ez a parányi fény is idecsalt néha kisebb éjszakai állatokat máskor is, de Mikos úgy döntött, hogy ennek most vége, és hogy ne kelljen kimászni Anna mellől, rádobta a nadrágját a fényre. Sötét lett. Anna pedig beszélni kezdett. A mienk volt itt minden, ez a ház vadászház volt, az apámé, jártak ide még külföldről is, ezek meg egyszerűen idejöttek, valami Alberték, és elkergettek bennünket, apámat majdnem agyonverték, azóta sem mer szólni, feljelenteni, mert fél. És most már azért is, mert tudja, hogy én itt vagyok. Tűznek. Úgy hozott el erőszakkal Peták, belökött a kocsiba, rám húzott egy zsákot, aztán most itt tépem a libát. Őrület, mondta Mikos, ilyen nincs, ez igaz? A többi is, mondta feldúltan Anna, azt akarta, hogy a szeretője legyek, hogy szerelemmel szeressem, de én azt mondtam, nem! Csinálhatsz, amit akarsz, de nem! És akkor bosszúból rám hozta Jézuskát. Jézuskát, kiáltott fel Mikos. Ismered, kérdezte Anna. Persze, felelte Mikos, engem is meg akart... ne mondd, téged is? A nő szörnyülködve ingatta a fejét. Verni, fejezte be Mikos, végre megtalálta az ideillő szót, meg akart verni. És amit ő akar... Azóta vagyok sánta, folytatta a nő, ahogy rám feküdt, biztos kifecamodott a csípőm. Állatok ezek! Rágyújtott, mire Mikos kintről is mintha egy öngyújtó kattanasát hallotta volna, valaki hallgatózik? De kicsoda?

Ki vagy, hallatszott most kintről ugyanaz a kérdés Epilaci bátortalan hangján, mire valaki halkán azt mondta, takarodj. Mintha Peták hangja volna, vélte Mikos, és heves mozdulatokkal öltözni kezdett, ez a hülye még lelövi. Eppen akkor esett ki a sátorból, mikor el is dördült a lövés, és közvetlenül előtte egy szikár, magas test kicsit megpördült és a földre zuhant. Peták teste volt. A sátor másik végénél Epilaci állt, nyilván ő is hallgatózott, gondolta Mikos, aztán a már derengő hajnali világosságnál azt látta, hogy Kanzoli ráugrik a fiúra, és a földre üti. Mit csináltál, te állat? Mikos lehajolt Petákhoz, még élt, pedig a mellén találta a lövés, éppen vissza akart rohanni Annához, hogy segítsen, de a nő már ott volt mellette, egy sikolyt fojtott el a szájára szorított kezével, majd letérdelt a férfi feje mellé, ráhajtotta a fejét a mellére, istenem, mondta, nem hagyhatsz itt! Szerelmem, mondta gyenge hangon a férfi, én most elmegyek, ugye szerrettél? Legalább egy kicsit! Igen, igen, a válasz inkább sikoly volt, aztán Anna ajkával a férfi szájára hajolt, és csókolta, csókolta, közben azt duruzsolta a fülébe, Feri! Ferikém! Mikos pedig csak állt, és nem értett semmit, most vette észre, hogy ég a sátor eleje, egyelőre csak lent, ahol Peták meggyújthatta. Ránk akarta gyújtani, gondolta, mikor Kanzoli elrántotta onnan, gyere, mondta, menjünk innen, itt percekben belül minden égni fog, még a tó is! És Anna? Ó majd bemegy a házba, a téglá nem ég, és úgyis az övé. Micsoda, kérdezte Mikos, az övé? Igen, hangzott a válasz. Na, jössz vagy nem?

Benzineskannákkal, némi élelemmel sietősen megrakták az autót, majd kikanyarodtak egy alig látható útra, aztán Kanzoli gyorsított, Mikos csak most mert hátranézni, már lángtenger volt a telep, égő libák ugráltak fel a levegőbe és estek is vissza mindjárt, a liba rosszul repül.